

[Stats- og udenrigsministeren.]

ference efter mit skøn burde blive en opfordring til De Forenede Nationer om at gribe ind i konflikten. Dette var altså de synspunkter, der fra dansk side blev anført i generaldebatten.

Fra svensk og norsk side udtalte de to udenrigsministre sig efter tilsvarende retningslinier, idet dog den norske udenrigsminister stillede sig mere positivt overfor tanken om oprettelsen af en brugerorganisation og fremhævede adskillige praktiske opgaver, som denne organisation ville kunne løse.

Adskillige andre lande anlagde lignende synspunkter, således f. eks. Italien og Persien. Den danske delegation fandt, at det måtte være af afgørende betydning at nå et sådant resultat på konferencen, at resultatet kunne godkendes ikke blot af de vesteuropæiske lande og USA, men også af de afro-asiatiske lande.

Jeg skal ikke her optage det høje tings tid med en nærmere gennemgang af konferencens arbejde, men jeg vil dog gerne nævne, at den amerikanske udenrigsminister i en, som jeg synes, særdeles vægtig tale stærkt fremhævede, at det ikke var nok blot at undgå krig; det måtte være formålet at opbygge nationernes samfund i overensstemmelse med retfærdighedens og med folkerettens grundsætninger, således som dette havde fundet udtryk i De Forenede Nationers pagt. Denne pagt havde jo ikke alene til formål, som det hedder i den, „at frelse kommende generationer for krigens svøbe“, men også, som det videre hedder, „at ordne eller bilægge mellemfolkelige tvistigheder, som kunne føre til brud på freden, i overensstemmelse med retfærdighedens og folkerettens grundsætninger“. Som hr. Dulles udtrykte det, medaljen har to sider, og man kan ikke nøjes med den ene.

Resultatet af konferencen sammenfattedes i to aktstykker, hvis indhold vil være kendt fra pressen, og som jeg i dansk oversættelse har foranlediget omdelt til medlemmerne af dette høje ting. Det ene er en erklæring fra konferencen, det andet en deklaration om oprettelsen af en sammenslutning af brugere af Suezkanalen.

I den erklæring, konferencen fremsatte — man kunne vel også kalde det konferencens

communiqué — hedder det, at de 18 regeringer med beklagelse tog til efterretning, at den ægyptiske regering ikke tiltrådte deres forslag til en ordning af Suezkanalspørgsmålet og ikke fremkom med noget modforslag overfor 5 magts udvalget. Videre siges, at konferencen finder, at de nævnte forslag stadig frembyder et rimeligt grundlag for en fredelig løsning af Suezkanalspørgsmålet under hensyntagen til såvel brugernationernes som Ægyptens interesser, og at forslaget, som den ægyptiske regering har fremsat den 10. september, må anses for at være for ubestemt til at frembyde et brugeligt grundlag for en drøftelse. Videre nævnes oprettelsen af brugersammenslutningen, men den skal jeg vende tilbage til.

I det næste afsnit omhandles problemet om sagens forelæggelse for De Forenede Nationer. Det hedder her, at man har taget til efterretning, at Storbritannien og Frankrig den 12. september har gjort De Forenede Nationers sikkerhedsråd bekendt med situationen, og at Ægypten har taget et lignende skridt den 17. september. Dernæst siges det, at konferencen er af den mening, at sagen bør forelægges De Forenede Nationer, så snart et sådant skridt skønnes at ville lette en afgørelse.

Som jeg nævnte før, var den danske regering, allerede før konferencen åbnedes, af den opfattelse, at tidspunktet for en sådan forelæggelse allerede var kommet, men på konferencen viste det sig, at selvom der bestod en principiel enighed om, at sagen på et eller andet tidspunkt burde indbringes for FN, var der ikke enighed om tidspunktet, ligesom der endnu ikke forelå klarhed over måden, hvorpå denne forelæggelse kunne ske.

De lande, der på konferencen argumenterede for, at tidspunktet endnu ikke var kommet, henviste bl. a. til pagtens artikel 33, hvorefter parterne i en tvist først og fremmest skal søge en løsning ved forhandling eller andre fredelige midler. Jeg følte det som min opgave at fremhæve tanken om en forelæggelse for FN og at virke for, at dette synspunkt blev draget frem. På den anden side kunne det på det daværende tidspunkt ved udformningen af den pågældende passus i erklæringen ikke være rigtigt at søge sagen forceret imod saglige betragt-